

MAGVETÉS

TÖRÖKKOPPÁNY, SZOROSAD, SOMOGYDÖRÖCSKE, MIKLÓSI, KÁRA, ZICS, SOMOGYEGRES,
KAPOLY, SOMOGYMEGGYES, PUSZTASZEMES ÉS KEREKI KÖzségek
EGYHÁZI KULTURÁLIS LAPJA

2019. XXVII. évf.

— 4. szám —

IV. negyedév

Karácsony táján hitünk egyszerűségéről is kell szólnunk, a Lényeg megértéséről. A mai ember súlyos veszélyben van. Ezt a veszélyt önmaga idézte elő. Fontos, hogy van lehetőség e veszélyhelyzetből kikerülni.

Mi ez a veszély? Korunk embere oly mértékben öntudatra ébredt – nevezhetjük ezt felvilágosult értelemeknek, emancipációnak, technikai civilizációnak –, hogy létrehoztunk egy olyan világot, mely elfedte azt az alapot, melyre épült. Ezzel egyidejűleg eltakarta a végső célt is. Nem az a baj, hogy építettünk, a tragédia az, hogy elfeledkeztünk arról, amin életünk valójában nyugszik. A mai világban minden az embertől való, a körülöttségű levő dolgokat mi hoztuk létre. A magunk alkotta világban azonban már csak önmagunkkal találkozhatunk. Építettünk egy nagy kört, amiből már nem tudunk kitörni.

Sok mindenünk megvan, ám sejtelmünk sincs arról, hogy hogyan kellene élni. Egyszer egy gondolkodótól megkérdeztek, hogy ugyan mi a probléma, hiszen van villany, van gáz, van mobiltelefon, vannak hatalmas áruházaink, éjszakai bárjaink – minden jól funkcionál. Erre azt válaszolta: „Tudja pont ez a gond, hogy minden csak működik, de hogy miért és minek működik, arról elfeledkeztünk.” Mintha csak az lenne a cél, hogy ebben a világban jól érezzük magunkat. Az ember bezárta magát saját magába.

A kereszténység nem egy tanításrendszer, melynek állításait el kell fogadnunk. Nem kívülről erőltetik ránk, hanem az élet alapvető, legbensőbb tapasztalataival áll összhangban. Sok okos könyvünk van, rengeteg jó kérdést meg tudunk fogalmazni. A részletekre vannak is megoldásaink, ám az élet alapvető kérdéseire mégsem tudunk válaszolni.

Mi az alapvető kérdés? Véletlenül lettem, és véletlenségből távozom e világból? Jézus választ ad arra, hogy mi életünk alapja, hogy mi a célunk. A szentmisén felhangzik, karácsonykor többször is énekeljük az angyali szózatot: „Dicsőség a magasságban Istennek!”

Ha megadjuk Istennek ezt a dicsőséget, ha felismerjük, hogy Isten végervényesen megmutatkozott nekünk a Názáreti Jézusban, akkor úgy élhetünk, hogy az el fogja nyerni Isten tetszését. Ha az alap és a cél biztos, akkor a közbenő út leküzdése már könnyebb lesz.

A régi idők már nem fognak visszajönni. Egykor a falakon ott volt a feszület, mára eltávolították. S ezzel feladták az alapvető erkölcsi normákat is. Mondhatjuk úgy is: kiépítettünk egy olyan világot, melynek fenntartásában tönkre fogunk menni. Beteg a mai társadalom, és beteg a mai ember lelke. Az intézményes kereszténységnek vége.

Már nem lehet előírni semmit, hiszen minden viszonylagossá tettek. A „no és”, a „kinek mi köze hozzá”, „én úgy érzem” minden napos szöfördülések lettek hazánkban is. Ma csak az ember tiszta, nyugodt belátására számíthatunk, arra, hogy képesek vagyunk világos tekintetet vetni életünk alapjára.

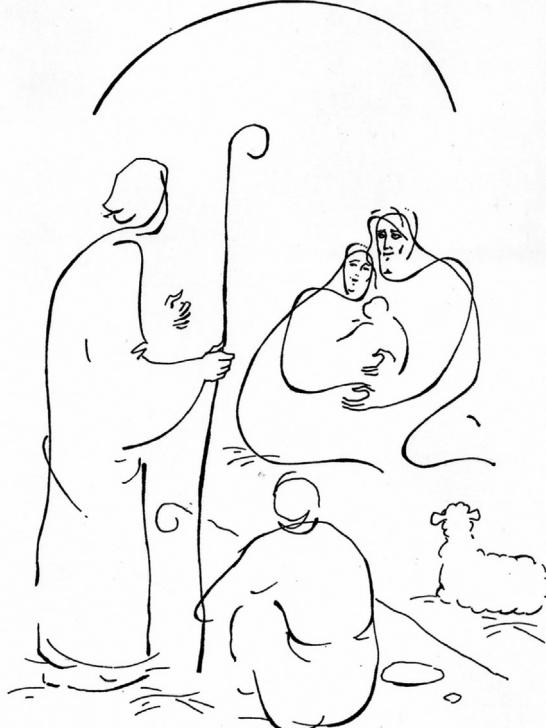
Egy öreg szerzetestől megkérdezte valaki: „Mondd meg nekem, mi a legfontosabb az életben, de olyan egyszerűen, hogy a választ fél lábon állva is meg tudjam hallgatni.” Az öreg így válaszolt: „Szeresz Uradat, Istenedet teljes szívedből, felebarátodat pedig úgy, mint önmagadat. Most pedig leteheted a lábadat.”

Meg kell ismernünk Isten szeretetét, és ezen keresztül meg kell szeretnünk ezt a világot, önmagunkat és felebarátunkat. Isten önmagát akarja nekünk adni, ha tudatosan válaszolunk szeretetére. Gyakran nem azt kell tennem, amit szeretnék,

hanem azt, amit Isten vár tőlem. Később bizonyossá válik, milyen jó, hogy lelkiismeretem hangját előtérbe helyeztem.

Isten szeretetből teremtette a világot, és e szeretetből olyan lényt alkottott, aki értelmes, akinek Isten szabad akaratot adott. Szeretetre képesnek teremtett minket, és várja válaszunkat. Meg tudom adni Istennek a választ életem minden helyzetében. Akár boldog vagyok, akár boldogtalan, akár halálra szánt, vagy éppen erőtől duzzadó vagyok – merjem megköszönni az életemet. Megtaláljuk a lelki békénket, ha őszintén ki tudjuk mondani: „Uram addig éltess, amíg valakinek szerteletszolgálatot tudok tenni. Semmi más nem kívánok.”

Karácsonykor, Jézus jászolánál imádkozzuk: „Uram, köszönöm életemet, köszönöm, hogy közénk jöttél és megismérhetted téged, köszönöm, hogy úgy élhetek, hogy a te akaratodat teljesíthetem, hogy életemnek te vagy az alapja és beteljesítő célja.”

Simon András rajza

Fila Béla nyomán

Az Eucharisztikus Kongresszusra készülünk A szentáldozás kegyelmi gyümölcsei

Az Oltáriszentség katolikus kereszteny hitünk sarokkove. A Jézus Krisztus valóságos jelenlétében megvallott hit a kenyér és a bor színe alatt erőt és bátorságot adott az első századok kereszteny vártonának, majd a békésebb időszakokban is ez jelentette hitünk legfőbb bástyáját és megtartóját. Az Eucharisztia csaknem kétezer év óta az Egyház középpontjában áll, ezért a budapesti ünnepséghoz közeledve érdemes megvizsgálnunk, hogy saját hitéletünkben mennyire van a középpontban az Oltáriszentség, annak vétele, és mennyire vagyunk tisztában az erről szóló katolikus tanítással. Alábbi írásunk ebben szeretne segítséget nyújtani.

A szentáldozás Isten és az ember közötti legmélyebb találkozás, egyesülés. Tapasztaljuk, hogy minden találkozás hat ránk. Ez különösen is elmondható a szentáldozásban hozzánk érkező, bennünket éltetni akaró szentségi Jézussal való egyesülésről. A Katolikus Egyház Katekizmusa (KEK) tárgyalja ennek a szentségi egyesülésnek a kegyelmi hatásait, melyet az Oltáriszentségben jelen lévő Jézus a lelkeken kifejt, segítve és erősítve ezek által a megtérés útjára lépett embert.

A szentáldozás legelső gyümölcse, hogy megújítja bennünk a megszentelő kegyelmet, amit a keresztségben és a bérmlálásban kaptunk. Ennek a kegyelmi életnek a fenntartására és gyarapítására rendelte Jézus tanítványainak az Ő szent Testének és Vérének vételét. „*Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, az bennem marad és én őbenne.*” (Jn 6,57) Mivel a kegyelem Isten élete bennünk, így a szentáldozás is megújítja ezt az isteni életet, hiszen a valóságos Istant vesszük magunkhoz. A katekizmus szépen összefoglalja e lelki táplálék kiemelkedő jelentőségét földi zarándokutunkon. „*Az eucharisztikus lakomával táplálni kell a kereszteny élet növekedését, mert ez vándorutunk kenyere egészen a halálig, amikor majd útravalónak kapjuk.*” (KEK 1392)

Másik fontos hatása, hogy szorosabban kapcsol össze Krisztussal azáltal, hogy ben-sőleg elmélyíti a Vele való

egységünket. De nemcsak önmagával egyesít minket Krisztus a szentáldozásban, hanem csodálatos, misztikus egységet létesít hívei között is.

Ez fejeződik ki a szentáldozás azon kegyelmi hatásában, hogy Krisztus misztikus testének, az Egyháznak élő tagjává tesz. A katolikus hit tanítja, hogy az Egyházat az Eucharisztia hozza létre. „*Azok, aik részesülnek az Eucharisztia-ból, a legszorosabban egyesülnek Krisztussal.* Krisztus ezáltal őket valamennyi hívővel egyetlen Testbe egyesíti, ami az Egyház” – fogalmaz a katekizmus (KEK 1396).

A szentáldozás gyümölcse az is, hogy elköteleződést alakít ki a hívek lelkében a sze-

gények felé. Krisztus értünk adott testét és vérét csak akkor vehetjük tiszta szívvel magunkhoz, ha felismerjük Ő testvéreiben, a legszegényebbekben. Az Egyház előtagjának lenni azt jelenti, hogy Krisztus tetteit kell megvalósítanunk. Az Eucharisztia háláadás és áldozat is, szeretetből hozott áldozat, aminek a minden napjainkban is jelen kell lennie: másokért

élni, felismerni Krisztust a szenvédőben, és segítségére lenni.

Az Oltáriszentség vételének talán kevésbé ismert kegyelmi hatása, hogy eltörli a bocsánatos bűnököt és megérősi az őszinte bűnbánattal hozzá járuló áldozót a jövőbeni halálos bűnökkel szembeni küzdelmében. „*Amint a testi táplálék az elhasznált erő pót-lására szolgál, úgy az Eucharisztia erősít a szeretetet, mely a minden nap életben természe szerint gyengül; és ez a főlelevenített szeretet eltörli a bocsánatos bűnököt*” (KEK 1394). Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy nincsnek a szentáldozásnak feltételei. Annak, aki tudatában van valamely súlyos bűnének,

áldozás előtt a bűnbocsánat szentségéhez kell járulnia. Vagyis az Eucharisztia vétele semmiképp nem teszi elhanagolhatóvá a szentgyónást, hanem épp ellenkezőleg: előkészít és teljessé teszi a bűnbocsánat szentségét, amely arra irányul, hogy a gyónó Krisztus Testével, az Egyházzal újra teljes közösségebe jusson. Isten irgalmas szeretete úgy nyilvánul meg először, hogy a bűnös rádöbben bűnei súlyos következményeire, és vágyakozik a tisztulás után. A szentgyónásban kiengeszte lődik Istennel és Egyházával. A megszentelő kegyelem növeli a már bocsánatot nyert emberben a bűntől való tisztulás folyamatát, és segíti őt a bűn elleni küzdelemben. Ha aztán megáldozik, a szentáldozás elmélyíti benne a bűntől való elszakadást, mert megszabadítja őt azoktól a bocsánatos bűneitől is, amelyeket elfelejtett megbálni. Továbbá egyre csökkenti benne a halálos bűnbe való visszatérés veszélyét. Tehát az Oltáriszentség és a szentgyónás szorosan összetartozó és egymásra épülő szentségek, melyek a hívő embert a folytonos megtérés útján tartva Krisztushoz kapcsolják. A gyakori szentáldozás növeli bennünk a Krisztus iránti szeretetet. Ez azt eredményezi, hogy nem akarjuk bűnnel megbántani.

Az Oltáriszentség vételét megelőző jó testi és lelki előkészület ellenére legyünk tudatában annak, hogy a szentáldozásra nem vagyunk méltók. Az Úr az, aki a vételre méltat minket, de nem azért, mert már szentek vagyunk, hanem éppen azért, hogy megszentelődjünk. Mindezért a kellő áldozatot meghozni akkor lesz kedvünk és indítatásunk, ha fontolóra vesszük azt, hogy „*az Eucharisztia-ban benne van az Egyház minden lelki java, tudniillik maga Krisztus, a mi húsvéti bárányunk és élő kenyérünk*” (II. Vatikáni Zsinat). Ezért az Oltáriszentség Egyházunk és a személyes életünk középpontja.

Ákos testvér

Gyakran előbb észreveszi a súrgető feladatokat az, aki nem szembenül minden nap vele, azaz nem szokja meg a lassú pusztulást a szeme. Az pedig különösen dicséretes, ha az észrevett hiányosságokat nemcsak közöljük másokkal, hanem megpróbálunk a saját tehetségünk szerint kezdeményezők is lenni a javításban.

Valami hasonló történt Kapolyon, amikor Szabó István a templom falára tett első világháborús kopott emléktáblát látva így szólt a misére járó férfiakhoz:

– Újítsuk fel ezt az emléktáblát, én adok rá tízezer forintot, csakhogy újra olvashatók legyenek a nevek.

S, mivel a nagyvonalú felajánlás másokat is megmozgatott, Bertalan Béla és Bognár Zoltán kézbe vette az ügyet,

Észrevenni, segíteni

újabb adományokat adtak és gyűjtötték, hogy eredeti formája szerint a csaknem százéves emléktáblán a betűket kimélyítésük és lefessék, a keretet kiegészíték, s az egészet víztaszító anyaggal levédjék. Az újból olvasható tábla betűi kicsit tán primitívnek tűnnek, de ahogyan a helyi emlékezet megőrizte, egy világháborút megjárt katona készítette egykoron.

Öröltünk, hogy nemcsak azok támogatták a kezdeményezést, akiknek rokonai, ösei a világháború áldozatai között vannak. Így maradt is a gyűjtésből további kisebb államegővő munkák kifizetése.

Jenő József
prior atya

Önkormányzati választások eredménye, 2019.

Október 13-án megtörténtek a helyhatósági választások. 5 évre bizalmat szavazhattunk lakóhelyünk vezetőinek, illetve javaslatot tehetünk, hogy a megyei közgyűlésbe mely pártok, egyesületek delegáljanak tisztségviselőket. Szokásunkhoz híven a lelkipásztori területünkhez tartozó 11 településen leadott szavazatok összesítését közöljük.

A megválasztott polgármesterek közül a török koppányi és a somogyegresi győztes jelölt a FIDESZ-KDNP támogatásával, a többi polgármester és valamennyi megválasztott önkormányzati képviselő függetlenként indul.

A részvételi arány a kis Kárában volt a legnagyobb (85,1%), ami érthető annak tudatában, hogy a faluban négyen is indultak a polgármesteri címért. A legpasszívabbaknak a török koppányiak bizonyultak ezen a választáson; településükön a névjegyzékben szereplőknek csupán 25,5%-a élt szavazati jogával.

Kapol:	Részvételi arány 63,16%	Érvényes szavazatok száma:
Polgármester:	Vidus Lajos	189 (54,94%)
Képviselők:	Poth Géza László	155 (45,45%)
	Horváthné Pór Jolán	148 (43,4%)
	Jámbor Péter	136 (39,88%)
	Bakos-Galambos Zoltán	135 (39,59%)
Kára:	Részvételi arány: 85,11%	
Polgármester:	Füzesi Tamás	18 (46,15%)
Képviselők:	Pölczman József	31 (79,49%)
	Steinbacher Tamás	20 (51,28%)
Kereki:	Részvételi arány: 57,4%	
Polgármester:	Csicsai László Viktor	199 (78,04%)
Képviselők:	Andók Károly	176 (70,12%)
	Dienes Virág	171 (68,13%)
	Balogh Gyuláné	154 (61,35%)
	Sas Attila	152 (60,56%)
Miklósi:	Részvételi arány: 56,99%	
Polgármester:	Kristóf Györgyi	93 (100%)
Képviselők:	Steinbacher Róbert	80 (80%)
	Zsigó Ervin	71 (71%)
	Erbár Ferenc	47 (47%)
	Csik Károly	45 (45%)
Pusztaszemes:	Részvételi arány: 62,39%	
Polgármester:	Csicsa Dániel	118 (55,66%)
Képviselők:	Szpli Szilárd	168 (80%)
	Tóthné Hozleiter Alexandra	164 (78,1%)

Somogydöröcske:	Részvételi arány: 63,64%
Polgármester:	Pongráczné Szinek Angéla
Képviselők:	Lesniczky József
	Somogyi Lászlóné
	Bene Károly
	Peresztegi István
Somogyegres:	Részvételi arány: 66,85%
Polgármester:	Lakatos Zsoltné
Képviselők:	Horváth László
	Bite Károly
	Virányi Gyula
	Orsós Ibolya
Somogymeggyes:	Részvételi arány: 63,81%
Polgármester:	Herczeg Károly
Képviselők:	Kiss László
	Weisz Gáborné
	Kostyánszki Csaba
	Salak Ibolya
Szorosad:	Részvételi arány: 57,95%
Polgármester:	Simonics Ervin Gyula
Képviselők:	Asztalos Jánosné
	Mink Gáborné
Török koppány:	Részvételi arány: 25,48%
Polgármester:	Varga György
Képviselők:	Kurucz Tibor
	Márkus Balázs
	Gyenis Ferenc
	Zana István
Zics:	Részvételi arány: 63,83%
Polgármester:	Nagy Jenő Józsefné
Képviselők:	Horváth Tamás
	Horváth József
	Gerbovics Teréz
	Frick Józsefné

Somogy Megyei Közgyűlés választási eredménye:	érvényes szavazatok:
	55 058 (52,93%)
	16 631 (15,99%)
	12 214 (11,74%)

Szorosadi toronyfestés

Szorosadon a nyár elején figyelmeztettek, hogy a templomtorony kereszjtét tartó gömb elkorrodálódott, kilyukadt, s már verebek is belefeszkeltek. No, de nem egyszerű a torony tetején kicserélni azt az 1930-as években felrakott díszes gömböt. Féltünk, hogy fel kell állványozni ezért az egész tornyot, így hát pénz hiján a verebek még kikölthették tojásait a biztonságos magasságban. A nyár végén régi kedves toronyfestő ismerőinkkel találkoztunk, aki bár már nyugdíjas, és kórházi műtéten is átesett, mégis megígérte, hogy segít nekünk. Felmászik állvány nélkül a toronyba, alpin technikával lefesti a toronysisakot és megújítja a gömböt. A szorosadiak közül többen táncsövel nézték *Török Lajos* bátorságát. Öröltünk, hogy munka végeztével egymás után kaptunk adományokat a faluból a templom szépítésére. A nagyvonalú adományozók nevét irattárnunk örzi, a kapott összegeket pedig a pénztárkönyv.

Köszönjük mindenazonnak, akik falujuk templomáért képesek áldozathozatalra.

Jenő József
prior atya

A karácsony csodája

Gyermekként mesebeli csodáként éltem meg a karácsonyt. Ilyenkor minden másként volt, mint az év többi napján. Én már 5 órakor ünneplőbe öltözöttetve várta, hogy megszólaljon a kis csengettyű. Szentestére a Jézuska belefaragta a fenyőfát a fából készült talpba, és behozta a szobába. A varázslat azzal el is kezdődött, ahogy a fenyőillat lassan betölötte a szobát. A fán a díszek papírból, fából, üvegből voltak. Hárman voltunk a családban. Mindig az édesanyám kezdte az éneklést: a Mennyből az angyalt, majd a Csendes Éjt. Éneklés közben csodálattal néztem a felcsippengett gyertyák imboldog lángját, a csillagszórók szikrázó fényét. A szaloncukrok – amelyekből abban az időben még nem volt nagy választék – hidegen hagytak, biztonságban lógtak a fenyő ágain, hiszen nem szerettem az édességet. A fa alatt soha nem volt túl sok, és fölösleges ajándék. Azonban egyetlen karácsony kivételével minden teljesítette a Jézuska a kérésem. Mindig csak gyertyagyújtás után vacsoráztunk. A karácsonyi vacsora is különleges volt. Pontosan minden évben ugyanaz, mégis tele volt meghittséggel. Az este hátralévő részében beszélgettünk, szüleim meséltek az ő gyerekkorai karácsonyaikról. Majd elérkezett az éjfeli mise ideje. Mindig nagyon várta. A hó, misére menet ropogott a lábunk alatt, és ennek is varázsa volt. Érdekes, hogy gyermekként csakis havas karácsonyokra emlékszem. Aztán az ünneplőbe öltözött, fényes arcú emberek sokasága a templomban. Valahogy az arcuk minden fénysesebbnek tűnt, mint a délelőtti miséken. A templom rejtélyes fényei, a karácsonyi szentmisse hangulata felejtetlenül belelevődött az emlékezetembe. Számonra a karácsony a Kis Jézuska születésnapja volt. Már egészen aprócska gyerekként így élt bennem. Pontosan ismertem édesanyámtól a betlehemi kisded történetét, és belém ivódott az ünnep minden mozzanata.

Gyermekként kijárt nekünk a csoda. Felnőtt fejjel már megdolgozunk érte. De csak a saját elhatározásunkon múlik, hogy sikerül-e megteremteni azt az ünnepet, azt a meghitt hangulatot, családi harmóniát, amelyet mi magunk, az évek megszépítő messzeségéből őrzünk magunkban? Felvillan-e az a fény, felsejlik-e az a dallam, előkerül-e az az illat, amely a varázst adta gyermekkorunk karácsonyainak?

H. I-né
Pusztaszemes

MAGVACSKA

Hittansarok

1. Hogy nevezzük azt a liturgikus időszakot, amelyben Jézus születésének ünnepére készülünk?
Advent Nagybőjt Nagyhét
2. Ki adta hírül Márianak, hogy születendő gyermeke Isten Fiá lesz?
József Erzsébet Gábor angyal
3. Hol tudta meg Mária az örömhírt?
Jeruzsálemben Názáretben Betlehember
4. Jézus a népszámlálás alatt született. Melyik császár rendelte el a népszámlálást?
Auguszta Tibériusz Heródes
5. Hol született Jézus?
Jeruzsálemben Betlehember Názáretben
6. Kiknek adta hírül elsőnek az angyal a Megváltó születését?
napkeleti bölcséknek pásztoroknak többi angyalnak
7. Kik köszöntötték először a kisdedet?
egyszerű pásztorok napkeleti bölcsék
8. Kik vittek ajándékul aranyat, tömjént, mirhát a kisdednek?
egyszerű pásztorok napkeleti bölcsék
9. Heródes félte a hatalmát Jézustól, ezért a két éven aluli fiúkat megölte. Rájuk emlékezünk december 28-án. Hogyan nevezzük őket?
Aprószentek Mindenszentek
10. Heródes haragja elől a Szent család elmenekült. Hova menekültek?
Egyptomba Názáretbe
11. Mi a karácsony igazi üzenete?
Ajándékozás Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszilöött Fiát adta érte

H. I-né

Régészeti feltárás Törökkoppányban

Szeptember első hetétől a törökkoppányi önkormányzat megrendelésére és költségén a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum ásatást kezdett a Koppány-vendégház melletti üres telken. A Kossuth és a Damjanich utca találkozásánál levő területen a 19. században az Esterházy hercegi uradalom hasznára építettet kocsma, mészárszék és pince volt, melyek közül ma már csak a pince áll, így a megtisztított részen lehetővé vált annak kutatása vajon mit rejtvő föld.

A feltárást Molnár István régész irányítja. Nagyon örülünk, hogy Varga György polgármester és testülete el tudott különíteni megfelelő forrást, hogy Törökkoppány igen gazdag múltjából többet megtudhassunk.

Az őszi hónapok során a környékünk legjelentősebb régészeti kutatása kezdett kibontakozni. Már a feltárás első hetében régi, téglából és nagy kövekből rakott alapok, az úthoz közelebb kiterjedt felületű égesnyom, cölöpnyukak, és egy feltöltött árok nyomai bukkantak elő. Rövidesen nagyobb kövekből kirkárt vízelvezető árok is kirajzolódott. Ennek a török kori csatornának maradványait a Damjanich utca keleti oldalán Kovács Gyöngyi 1984-es ásatásakor már részben dokumentálta. Most újabb, észak-északnyugat felé forduló, több mint 20 m-es szakasza került napvilágra, egyre inkább valószínűítve, hogy kapcsolatban lehetett az egykori török fürdővel. A felülről nyitott csatorna oldalköveinek felső szintje a középkori járósíntet is jelenti, amely a mainál 60-90 cm-re mélyebben volt. A tetemes földmennyisége feltehetően a palánkvár keleti védművének leombolásakor és elplanirozásakor került az alapokra.

A feltöltésből naponta kerültek elő a hódoltság korára utaló kisebb leletek, 16-17. századi pénzek, gyűrűk, plombák, török mérlegesűly, kő ágyúgolyó, számos kályhaszem, pipa, nagyszámú kerámiatöredék, amelyeket tisztításra és szakszerű feldolgozásra a múzeumba szállítottak.

Szerencsére az értékesnek ígérkező feltárás az eredetileg tervezettnek tovább folytatódhatott, mert újabb összeget irányzott elő az önkormányzat a kutatás finanszírozására. Lelkes felajánlásból az ásatást a falu szépítését eddig is számos esetben segítő Zana István is támogatta a Törökkoppány Községért Közalapítványon keresztül félmillió forinttal.

Az igazat megvallva sokáig nehezen értelmezhetőknek tűntek a kibontakozó alapok. Bár a meglevő pince építésekor egykor átmetszették a vízelvezető árkot, annak végső csonkja a pince másik oldalán előkerült: egy 2 x 2,2 m belterű, közel négyzet alakú helyiséghoz csatlakozott, illetve innen indul, hiszen a Tabán-patakba vitte egykor a vizet a csatorna.

Az ásatást vezető régész valószínűsít, hogy a maradványok az egykori török fürdőhöz tartozhatnak. A kis helyiség az illemhely lehetett. Az utólag téglával és egy faragott gótikus ablaktörédekkel eltorlaszolt keskeny ajtaja nagyobb helyiségebe nyílt, amelyben két (70 x 80 cm alapterületű) téglából rakott pilléralapot is feltártak. Ezek a pillérek tarthatták a padlózatot, ami utalhat padlófűtés meglétére. Ez igazolná, hogy az egykori gózfürdő nyomaira bukkantak.

Az eddig feltárt alapcsomok feltehetően több építési periódushoz köthetők. Könnyen lehet, hogy egy részük a hódoltság korát megelőző, a hajdani dömösi prépostság somogy-tolnai birtokcentrumához („koppányi prépostsághoz”) tartozó épület része lehetett, amit a törökök átépítettek. A felmenő falak maradványai több másodlagosan beépített gótikus követ – ablak szárkövet, élmetszéses és hornyolt nyílászáróra utaló faragott-, valamint nagyobb kváderkövet – tartalmaznak, amelyek

MÚLTIDÉZŐ

közeli jelentősebb, 15. századi épületekre utalnak. Két nagyobb, faragott, beépített vörös homokkövet is megfigyelhetünk, melyek használata még korábbi, Árpád-kori eredetet valószínűsíthetne.

Néhány helyen megmaradt vörös vakolás részlete hasonlónak tűnik a gótikus templomunk szentélyének külső falán is láttható vakolathoz, jó lenne laboratóriumi összehasonlító elemzést végezni.

Újabb kérdéseket vetnek fel a koppányi török fürdőről fennmaradt 18-19. századi leírások.

Rumy Károly 1812-ben megjegyezte, hogy még ma is láthatók a fürdő erős építésű boltozatai. A hegyekből folyt ide csővek segítségével mesterségesen levezette a víz.

A „magyar régészeti atyjának” tekintett Rómer Flóris bencés szerzetes 1860-as években járt Törökkoppányban, s úti noteszába még felvázolta a török fürdő romjait. Várabrázolásán egy hosszirányban kelet-nyugati, félköríves végződésű téglalapot tüntetett fel, részletrajzaiban pedig egy három helyiséges épületet vázolt le Kurdi Jánosné udvarában török fürdőként.

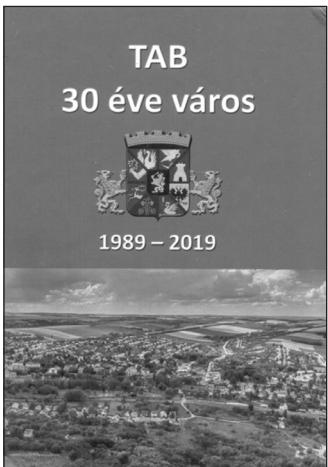
Csanáki Dezső Somogy vármegye monografiájában így írt 1910-es évek elején: „A kath. templom mögött, Friedrich Béla vendéglősz házának az udvarán állott a török fürdő, melynek romjait 1877-ben – sajnos – széthordták, és ma már csak a szomszéd ház jegyvermének egyik falában van némi maradványa, mely medencze márványfala volt. Ez a fürdő az aga lakásával az agyagos talajba vágott földalatti folyosóval volt összekötve, mely még ma is, nagy esőzések után itt-ott be szokott omlani, amikor azután minden szekérszámra kell a szakadás betömésére földet hordani. A fürdőt a tőle mintegy két km-re a Cseszmei-erdőben fekvő ún. török-kút látha el vízzel, melyet agyagsöveken át vezettek oda.”

Rómer Flóris másfél évszázada egy vízvezető agyagső tagot eljuttatott a Nemzeti Múzeumba, amelynek „pájrát” mi is őrizzük a templomi helytörténeti gyűjteményünkben. A 30 cm hosszúságú, 5 cm belső átmérőjű csődarabot 1967-ben Sümegi György találta a Cseszmei-erdő szélén a szántásban.

Igazán jelentős idegenforgalmi nevezetessége lehetne Törökkoppánynak, ha a sokat emlegetett török fürdő nyomait feltárnák, alapfalait rekonstruálva bemutathatnák. A 2019 őszen előkerült romokat tőré letakarták, s minden szándék megvan rá, hogy tavasszal folytassák a régészeti munkát.

Dr. Sipos Imre

Tgyekszünk rendszeresen hírt adni a környékünkrol szóló helytörténeti kiadványokról. Falvainkból sokan járnak be Tabra, a közeli kisváros üzemeibe dolgozni, hivatalos ügyeiket intézni a kormányhivatalba, iskolába, egészségügyi vizsgálatra, vagy csak vásárolni, szétnézni a vásárban.

Tab 2011-ben ünnepelte fennállásának 800. évfordulóját. Idén ismét ünnepel a település: immár 30 esztendeje nyilvánították várossá. Ebből az alkalomból igényes képeskönyvet adott ki a helyi önkormányzat. A kötetet a városi könyvtár dolgozói írták, a felelős szerkesztője Sebestyén Árpádné, a tabi könyvtár igazgatója.

A rendszerváltás évében, 1989. március 1-jével emelte városi rangra Tabot az Elnöki Tanács határozata. Akkor az 5100 fősre duzzadt településnek 11 társtelepülése volt. Az új város vezetősége minden megtett, hogy 3 évtized alatt teljesen megújuljon Tab. Különbözöző pályázati pénzek bevonásával a városközpont épületei szinte kivétel nélkül megszépültek, az intézmények energetikai korszerűsítése hosszabb távon csökkentette az üzemeltetési költségeket. Az egész Koppány-völgye térség lakosságát szolgálja az új, korszerű Egészségfejlesztő Központ, az új uszodába a helyieken kívül a környező

KÖNYVAJÁNLÁS

kis falvak tanulói is eljárhatnak úszásoktatásra. Egyre több civil szerveződés jött létre: alapítványok és egyesületek segítik a kulturális-, oktatási-, sport- és szociális életet.

Nagy fordulatot jelentett a város életében, amikor a helyi plébános, dr. Takács Lajos kanonok, somogyvári apát megszervezte a római katolikus iskolai oktatást 1993-ban. A pedagógus végzettséggel is rendelkező Lajos atya lankadatlan buzgalma az egyházmegyében példaértékű, kezdeményezése 2011-től Szent Gellért Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda néven többcélú köznevelési intézményként működik, a Kapossári Püspökség fenntartásában.

A nyomdát a közelmúltban elhagyott kötet felsorolja az elmúlt 30 év eseménytörténetét, a sikeres pályázatok megvalósulását, továbbá megismerteti az olvasót a város intézményeivel, civil szervezetekkel (alapítványok, egyesületek) történetével. Külön rész foglalkozik a hitéettel, a településen jelenlevő három történelmi egyház (római katolikus, evangélikus, református) életének bemutatásával, ökumenikus törekvéseikkel.

Tab büszkeségeiről is olvashatunk, a hivatalosan is értékelt kiemelkedő teljesítményt nyújtókról, akik sokat tettek a városért.

Különleges értéke a könyvnek a gazdag képmeléklet. Nem egyszer ugyanazon az oldalon láthatjuk az archív fotót egy-egy épületről, és a jelenlegi állapotot is.

A Tab 30 éve város c. kötet megvásárolható a Városi Könyvtár Tab irodájában.

szerk.

ANYAKÖNYVI HÍREK

2019. III. negyedév

KERESZTELÉS

Törökkoppányi plébánia területén: Radó Balázs és Lovász Brigitta iker fiai, Márk és Bence (aug. 4. – Törökkoppány); Hetzer Gábor és Rácz Katalin fia, Áron (aug. 11. – Törökkoppány); Fazekas Szilveszter és Kovács Renáta fia, Botond Mihály (szept. 29. – Törökkoppány),

Miklósi plébánia területén: Horváth Gábor és Bogdán Tünde fia, Balázs István (júl. 7. – Zics); Kiss Kornél és Hargitai Réka fia, Adorján (szept. 22. – Zics),

Kapolyi plébánia területén: Sven Huth és Tóth Edina fia, Enrique Flórián (aug. 11. – Kereki) a keresztség szentségen részesült.

ESKETÉS

Miklósi plébánia területén: Cziráki Balázs és Bite Rita (szept. 7. – Somogyegres),

Kapolyi plébánia területén: Sven Huth és Tóth Edina (aug. 17. – Kereki) szentségi házasságot kötöttek.

HALÁLOZÁS

(*Zárójelben a temetés helye olvasható*)

Törökkoppányi plébánia területén: Ács Ferenc (61 é. – szept. 12.) (Törökkoppány),

Miklósi plébánia területén: Illés Andrea (40 é. – júl. 2.) (Zics); övv. Jámbor Istvánné sz. Csik Katalin (97 é. – júl. 24.) (Zics),

Kapolyi plébánia területén: övv. Horváth Jánosné sz. Kiss Ilona (71 é. – júl. 28.) (Somogymeggyes); övv. Szipli Jánosné sz. Böhm Ilona (87 é. – aug. 21.) (Pusztaszemes); Hergert Béláné sz. Groszmann Mária (59 é. – szept. 1.) (Pusztaszemes); Huszár Ferenc (71 é. – szept. 15.) (Somogymeggyes) elhunyt.

A meghalt hívek lelke Isten irgalmaiban békességen nyugodjon!

Ki érheti meg?

Ki érheti meg, ki foghatja fel,
hogy Krisztus a földre mint gyermek jött el?

Kiben volna annyi tűrő szeretet,
hogy bűnból megmentse az embereket?

Ki mossa fehérre, tisztaára szívünk?
Ki nyit a mennyekebe utat minekünk?

Se ember a földön, se a mennyei angyala
nem lenne rá képes, csak Isten maga.

Szívünk ámulattól, hálától remeg:
Se ember, se angyal: Isten tette meg!

*(Ismeretlen szerző után németből fordította:
Türmezei Erzsébet)*

Szent János Apostolról és Remete Szent Pálról Nevezett Közösség időszakos lapja: SJP szerzetesház 8669 Miklósi, Petőfi S. u. 49. Tel.: 84/385-179. Szerkesztik: **Dr. Sipos Imre SJP atya** és **Galbavy Jenő József SJP prior atya**. Lapindító: † **T. Flink Kornél**. Komputertipográfia: Szurmay László. Nyomás: **NYOMDAKÉSZ** — 8200 Veszprém, Pázmándi u. 10. Nyomdavezető: **Kész Ferenc**

MAGVETÉS